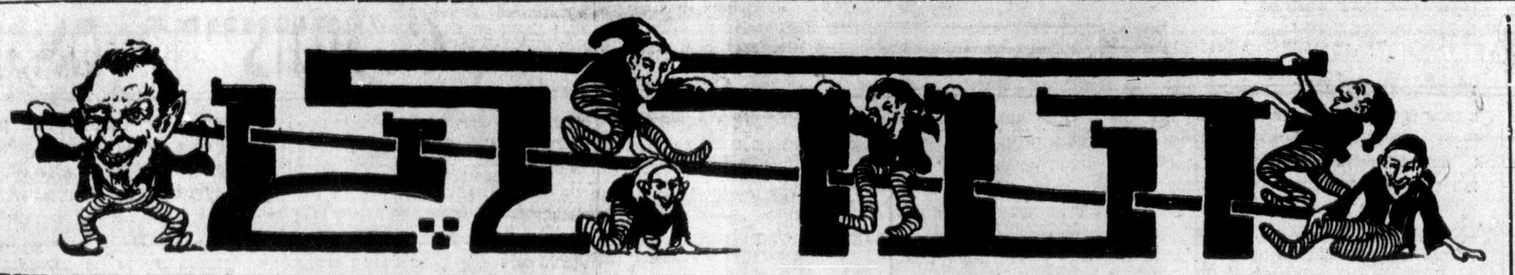

— פון —
יהושע זינגער

א בריוועל פון דעם רעדאקטאר'ס וועיסט בעסטעס

פון א. ז.

איהר מעגט זיך לאכען פון מיר, נאר זאגען זאג איך אייך, אז דעם רעדאקטאר'ס וועיסט בעסקעט איז א רעגולאר קלאנדרייק פאר א שריבער, וואס פארשטעהט וואס גוט איז...

אין וועיסט בעסקעט פון "ווערטען און געערטען" וואלגערען זיך אפט וואונדערבארע "טרילערס" און ערשטע קלאסיגע "פיטשורס", וואס דערלעבען קיינמאל ניט די ליכטיגע וועלט צו זעהן, רייסט מיר דאס הארץ אויף זיי..

ווען נאר אונזער רעדאקטאר לויפט אוועק אין קיבעצארניע כאפען א טעפעל ציקאריע, כאפ איך זיך צו צו זיין וועיסט בעסקעט, קוק דורך די אוצרות, וואס ליגען דארט און כאפ וואס מיר געפעהלט.

אט מיט דיעזע "וואונדער איבער וואונדער" וועל איך די לעזער באקענען פון צייט צו צייט. איך פאנג היינט אן מיט'ן ערשטען בריוועל.

"ליבער, טייערער דארלינג רעדאקטאר!

איך בין א סטערי ליינערקע פון איהנעם פיפער, חוץ דעם בין איך נאך א אידישע יתומה, און טאמער איז דאס אייך ווייניג, בין איך צו די צרות נאך א כלה אויך, און נעה באלד הייראטען. וועט איהר שוין אליין זיך אנשטויסען ווי ביטער מיר איז אויפ'ן הארצען.

וועט איהר דאך געוויס פרעגען פאר־וואס זאל א מיידעל, א יתומה וואס איז א כלה געווארען מיט מזל און אפשר נאך געטראפען א ריכטיגען זווג אויך, זיך פיהלען דערשלאגען און עס זאל איהר זיין ביטער אויפ'ן הארצען? פארקעהרט, דאכט זיך טאנצען באדארפט, איז דער ענטפער, אז איך בין א וויסטע יתומה און האב ניט ווער עס זאל מיך ראטען פון דאנען ביז אהער, ווארים נעהן הייראטען דארפט איהר וויסען, איז ניט קיין קליינינקייט, מען דארף וויסען א סך זאכען און קיין מאמע, וואס זאל געבען אן ארוויין איז ניטא.

כאטש איך בין א מיידעל נאך, ווייס איך אבער אז נאך דער התונה קומט אויס זיך קריגען מיט'ן מאן. נו ווייס איך ווי אזוי מען דארף זיך קריגען מיט א מאן?... מיינע לאנדס־פרויען זאגען מיר, אז מען דארף אנפירען א גאנצע פאליטיק מיט'ן מאן, ווארים, אז ניט ליגט מען ניין איילען ביי איהם.

פארשטעהט איהר שוין פארוואס מיר איז וויסט און ביטער. איהר זייט ראהרום מיין גואל צו וועמען איך ווענדע זיך אין מיין גרויסער נויט מיר צו געבען דעם ריכטיגען אדווייז, וואס צו טאן נאך דער התונה, ווי זיך צו פיהרען מיט מיין מאן און ווי אזוי זיך צו קריגען מיט איהם, אז איך זאל זיך קאנען צוריק איי־בערבעטען מיט איהם.

איך דאנק שוין פאר אייער גרויסער טובה, וואס איהר וועט מיר געוויס טאן, אייער עווינע לעזערין, מיט בירעל ציג.

שפריצען

אין רעדאקציע איז אנגעקומען פאל־גענדער בריעף:

האכגעשעצטער רעדאקטאר!

מיין שוהל, תפארת אנשי בני משה, האט געפעסט, אז איך דער שמש, וואס האט א קלאהרע קאפ, זאל נאכקוקען די רעזאלטס פון די פערדלאך, און אז עס וועט זיך מאכען א לאנג־שאט, זאל איך פארשרייבען דעם נאמען פון פערדעל, דעם נאמען פון דזשאקי, און עס אויפ־הענגען אין שוהל, אויפ'ן וואנט, כדי די מעמבערס זאלען עס וויסען אויף ווייר טער. אזוי ווי אבער, אין א שוהל מוז מען אלעס שרייבען אויף לשון־קודש ווייס איך ניט ווי מען טוט עס. פליעז, זאגט עס מיר, ביי אייך איז דאס א קליינינקייט, אינגאנצען דריי ווערטער. ערשטענס ווי מען זאגט אין לשון קודש אויף א לאנג־שאט. צווייטענס, דער פערדעל הייסט סלאקי, און דער דזשאקי בלעק. און דריטענס, געצאהלט האט ער, זעקס צו איינס.

ירוחם טייטעלזאהן,
שמש פון תפארת אנשי בני משה.

אלס ערשטענס, מיין ליעבער שמש, וויל איך מאכען א קאמפלימענט אייער שוהל. זי האט מתקן געווען אן אמת'ן וויכטיגען תיקון. איך האף, אז מיין שוהל, תפארת אנשי לעכאוויטש, וועט איהר גלייך נאכטאן.

וואס אנבעלאנגט וועגען באריכטען אייער לאנג שאט אין לשון קודש שרייבט אזוי:

תקיעה גדולה!
— סוס ורוכבו —
סולוק ובולוק
וכך היה מונה:
אחת־ושש!
* * *

א מאן האט גע'גנב'עט א באטעל מילך. און געקראגען פאר דעם דריי יאהר. ווען ער וואלט גע'גנב'עט צוויי טויזענט באטעלס מילך, וואלט ער ארויס פריי, — ווייל ער וואלט דאן געהאט א גרויסען לאיער.

* * *

טרעפען זיך צוויי רייכע, אידישע מאנופעקטשורערס:

"הער נאר, איזי, קענסטו געבען מיין זוהנדעל, עפעס א דזשאב, ביי דיר אין אפיס?"

"וואס קען ער טהאן?"

"אז ער וואלט געקענט עפעס טאן, וואלט איך ביי דיר ניט געדארפט בעטען, איך וואלט איהם אריינגענומען אין מיין איינענעם אפיס."

* * *

די עלטער וואס ווערט פון אונז רעספעקטירט, איז די וואס אין א באטעל.

* * *

א פרוי מיט א זויערען פנים איז ארויס צום דאקטאר אין אונטערזוכונגס־רום, זיך געזעצט אויפ'ן טשער: איך בין זעהר קראנק דאקטאר, איין גאט זאל מיר העלפען! ניט מיר אן עצה, וואס צו טאן!?

"איהר דארפט רוה, ליידי, רוה!"

האט דער דאקטאר געזאגט, נאך א קורצער אונטערזוכונג.

"אבער, דאקטאר, פארשרייבט מיר עפעס א מעדיצין, מיר זאל ווערען בעסער, נאט גיט א קוק אויף מיין צונג!"

"יעס, אייער צונג דארף אויך רוה, ליידי!"

* * *

א מאן זיצט א צוטומעלטער אין א קאר, ווען צוויי מענשען קוקען אויף איהם.

א פרוי זיצט א צוטומעלטע אין א קאר, ווען א רוצענד מענער קוקען אויף איהר ניט.

* * *

מעדזשיסטרייט: ווארום האט איהר גערוקט אייער האנט, אין דעם דזשענטעלמאן'ס קעשענע, דארט וואו עס ליגט זיין זיגגעריל?

אנגעקלאגטער: איך בין בלוין געווען נייגעריג צו וויסען די צייט, יור האנאר.

מעדזשיסטרייט: די צייט איז, צוויי יאהר אהן צוויי טעג.

* * *

דאס וואס פרויען קענען ניט פאר־שטעהן אונז מענער, איז, ווארום אז א מאן געהט אריין אין א סטאר, מוז ער עפעס קויפען, און שעהמט זיך ארויסגעהן מיט ליידיגען.

* * *

אונזער סאסייטי, די היברו בני משה בענעוואלענט, האט געמאכט א באנקעט פאר ברודער איזידאר פלאקס, וועלכער איז שוין דרייסיג יאהר א מעמבער אין אונזער סאסייטי.

ווען דער פרעזידענט האט געהאלטען זיין ספיטש האט ער אזוי געזאגט:

"ברודער פלאקס שטעהט שוין מיט אונז, זיינע ברידער די היברו בני משה, גאנצע דרייסיג יאהר! ער האט אונז ניט פארלאזען, ווי אלע אנדערע, ווען זיי ווערען רייך, און איך האף, אז ער וועט אונז אויף ווייטער אויך ניט פארלאזען, און מיר אלע, היברו בני משה ברידער, וועלען איהם פיהרען צו זיין אייביגער רוה, אויף אונזער היברו בני משה סעמעטערי!"

* * *

צוויי מאכען נאך ניט קיין פאר. מען מוז האבען א דריטען — א מסדר קדושין.

* * *

סקול־אינספעקטאר: קענסטו מיר געבען אן עקזאמפעל, סעמי, וואס עס מיינט, אז א מענש פארווענדט זיין ענערגיע אומזיסט?

קליינער סעמי: יעס סער! ווען איינער דערצעהלט סטארס, וואס עס שטעלען זיך די האר פון קאפ, צו א מאן, וואס האט א פליכעוואטן קאפ!

* * *

"טרייבט דיין פרוי די קאר?"

"אה יעס. עס הייסט איך דרעה די רעדעל, נאר זי קאמאנדעוועט, ווי איך זאל טאן, און וואו איך זאל פאהרען."

* * *

א פרוי האט געקויפט א פאר שיך אין א סטאר, און זי האט אזוי פיעל גע־קליבען, אז דער געדולדיגער סיילסמאן, וואס איז שוין געוואוינט צו אזעלכע ביזנעס, האט אויך פארלארען זיין גע־דולד. צולעצט, האט ער איהר דאך צו־גאסט א פאר שיך, וואס האט איהר זעהר גוט געפיט. פרעגט ער איהר, נו וואס פאר א חסרון וועט איהר אויסזעצען אויף דער פאר שיך, ליידי?

"דער חסרון פון די שיך איז, אז ווען זיי ווערען עלטער, ווערען זיי ברייטער."

סיילסמאן: "און ווי זענט איהר, ליידי?"

* * *

רייד באפרייט אונז גאנץ אפט פון א קאפ־וועהטאג" האט א דאקטאר געזאגט.

איך ווייס גראדע פארקעהרט, אז פון רייד, איבערהויפט פון א גדול, באקומען מיר גאר גאנץ אפט א קאפ וועהטאג.

* * *

נאך א בריעף אין רעדאקציע.

פון א חזן.

חשובע רעדאקציע!

מיר פיקסען יעצט איבער אונזער שוהל, תפארת אנשי כל מקדש. מיר מאכען איהר פאר א ריכטיגען פאלאץ. ווילען מיר אויף די טיהרען אנשרייבען אזוי ווי אין סיטי־האל און אלע אנדערע גרויסע חשובע פלעצער, די ווערטער: "פ ו ש" און "פ ו ל", טא ווי מאכסט מען עס אויף לשון קודש, עס איז דאך א שוהל, וואו אלעס מוז זיין אין לשון קודש.

מיט דאנק אין פאראויס,
רעווערענד חזן, ומסדר קידושין, ונותן גיטין,
בקאנגרעגייישאן אנשי כל מקדש.

שרייבט אויף אין טיהר:
שלום עליכם,
אויף דער אנדערער:
עליכם שלום.
דאט'ס אל!

* * *

דאט'ס אל!

דער וואמפיער...

געבוירען איז זי געווארען אין קאלי־פארניע, דאס זון געקושטע לאנד, דארט וואו דער גן עדן האט זיך געפונען, לויט א לעגענדע פון די איינגעבוירענע. זי איז געווען דער שטאלץ פון א רייכען ארענדש פלאנטאטאר, אונטער דעם איי־ביג בלויען קאליפארניער הימעל. אויף דער זון געקושטער ערד איז זי געבוירען געווארען, געוואקסען זיך, זיך געכאוועט און אנטוויקעלט, געווארען איינע פון די שעהנסטע, זיסטע און האראינסטע. טאג טעגליך האט די זון זי געקושט, און איהר פנים איז די די זון געווען.

אבער ניט אייביג האט איהר גליק געדויערט. דער שטורם פון לעבען האט זי פון איהר נאטירלידכען באדען אוועקגע־ריסען, זי איבער ימים געטראגען, ביז ער האט זי צו די ברעגעס פון אונזער שטאדט געבראכט, און דא האט זי זיך מיט'ן וואמפיער, דעם בלוטזייגער, איהר מלאך המות באקענט. ביים ערשטען בליק אויף איהר איז זיין אטעם פארכאפט געווארען, זיין הארץ האט גענומען טאנ־צען, ליידענשאפטליכע אפעטיטען האב־בען זיך צוברענט אין איהם.

"זי מוז מיינע זיין, האט ער פעסט באשלאסען, און ער האט זיין באשלוס דורכגעפיהרט, מיט צוויי שעה שפעטער איז די בלוט־פולע, יונגע זון געקושטע שעהנהייט אין זיין היים געווען.

ס'איז גאנץ פריה, ארומיגע שכנים שלאפען נאך געשמאק, ער שטעהט און קוקט אויף דער יונגער קאליפארניער שעהנהייט און די בייזע ליידענשאפטלי־כע אפעטיטען פלאקערען אלץ שטארקער און שטארקער אין זיין ברוסט.

פלוצלונג האט דער וואמפיער א כאפ געטאן א מעסער, א שניט געטאן איהר ברוסט, א כואליע פרישע בלוט האט א שפריץ געטאן. ער איז נאך ווילדער געווארען, געכאפט דעם קרבן צום מויל און גענומען זויגען, זויגען איהר בלוט...

ס'איז גאנץ פריה, אלע שכנים שלא־פען נאך און ווייסען ניט, אז זייער נעקס־דאריגער האט נאר־וואס אויסגעזויגען דאס בלוט פון א יונגער, פרישער קאלי־פארניער בלוט ארענדש...

"דער מאמער איז דער בעסטער ארויס־קאט" — זאגט די וועלט, אבער נאר — פאר אמת'ע ריכטער.

אין דער וועלט ארויס

דער מאסקווער קרעמעל אין געווארען אן אמת'ע קרעמעל: יעדער געגנער הנאדעלט זיך דארטען אין ביי סטאלין'ען — א שווארצען סוף.

* * *

צוזאמען מיט'ן קריזיס און מיט דער ארבייטסלאזיגקייט זענען געקומען די כל'ערליי טרייסטער און די נביאים פון פראספעריטי.

וואס דאס באווייזט דעם אלטען כלל אז א צרה קומט קיינמאל ניט אליין.

* * *

קלאפט נישט מיט'ן גאנצען כח א פליז, וואס האט זיך אייך געזעצט אויף דער ליסינע.

עס קאן זיין, אז פאר איהר איז דאס דער ערשטער ארויסטריט אין דער וועלט.

* * *

געהט קיינמאל נישט ארויס פון זיך, איהר קאנט פארלירען דעם אדרעס, און זיך נישט צוריקקעהרען.

* * *

דערצעהלט נישט א בעל־מום אזא הענט וועגען דער נוצליכקייט פון שלא־גען זיך,

* * *

זייט נערדליג אין באצוג צו א מענש, וואס דערצעהלט דריי שעה כסדר וועגען זיינע שליאמאזלען.

זייט אבער נאך גערדולדיגער אין באצוג צו א מענש, וועלכער דערצעהלט 3 שעה כסדר וועגען זיינע ערפאלגען.

געדאנקען שפליטער

פון א. ח. שקאלניק

עהרליכקייט זאגט דעם אמת; קלוג־שאפט ווייסט ווי און ווען צו זאגען דעם אמת.

דער שקר קען נאר דעם אמת אויסמאר־טערען, אבער קיינמאל ניט באזיגען.

דער אמת איז דער קאנטראסט פון'ם שקר, דאס איז שווער צו וויסען, וואו דער שקר הייבט זיך אן און וואו דער אמת ענדיגט זיך.

"דער אמת איז דער בעסטער ארויס־קאט" — זאגט די וועלט, אבער נאר — פאר אמת'ע ריכטער.

א סוף צום בלבול אויפ'ן לאטווישען אידענטום

נומערום קלאוזום געגען אידישע דאקטוירים.

(א בריעף פון רינגע)
פון ה. שער.

עס איז שוין כמעט געווארען אין לעטלאנד א כלל: ווי נאר די אידען האב־בען אדויסגעשטעלט א בערעכטע־סדרע־רונג, פלעגען די לאטווישע אנטיסעמיטען סיי אין פארלאמענט סיי אין דער פרעסע, איהר פרואווען בכל מאכען דורכ'ן ארויס רופען א שווערע באשולדיגונג געגען גאנ־צען אידישען קיבוץ. די באשולדיגונג איז באשטאנען אין דעם, וואס בעת לעטלאנד האט געקעמפט פאר דער באפרייאונג פון איהר טעריטאריע פון אויסערליכען שונא, האבען די אידען כלומרשט ניט דערפילט זייער חוב לגבי דעם פאטערלאנד.

די דאזיגע באשולדיגונג האט מען פון אידישען צד קיין מאל ניט אפגעוואר־פען. פשוט דערפאר, ווייל די אידען אליין האבען ניט געוואוסט וועגען דעם, אז די לעגענדע וועגען אידישער פחדנות און זייער ארויסדרעהען זיך צו דערפילען זיי־ערע בירגערליכע התחייבות'ן, איז ניט מעהר ווי אן אויסגעטראכטער בלבול.

נאר נאר ניט לאנג צוריק, האט אי־נער פון די גרעסטע אנטיסעמיטן אין לעט־לאנד, דער דעפוטאט מילבערג, אליין א געווענענער אפיצער, בעת דער דעאבטע אין פארלאמענט וועגען דער עקאנאמישער מאקטיק פון דער רעניערונג לגבי די אי־דען, איבערגעהער'ט דעם דאזיגען בלבול און עס האט זיך ניט געפונען קיין איין אידישער דעפוטאט, וועלכער זאל מיט צי־פערען אין האנט אפווארפען די אנט־סיסיטישע באהויפטונגען פון לעטישען דעפוטאט.

שווייגען איז א סימן פון הסכמה. און עס איז אויסגעקומען, אז די אידען אליין באשטעטיגען אינדירעקט די ריכטיג־קייט פון דעם בלבול.

ניט אלע האבען אבער ווייטער גע־נומען שווייגען און דער ערשטער דער אידישע שורה, זיינען דאס געווען די אידישע פון די איבערגעגעבענע אידישע פון דער רעניערונג לגבי די אי־דען, איבערגעהער'ט דעם דאזיגען בלבול און עס האט זיך ניט געפונען קיין איין אידישער דעפוטאט, וועלכער זאל מיט צי־פערען אין האנט אפווארפען די אנט־סיסיטישע באהויפטונגען פון לעטישען דעפוטאט.

שווייגען איז א סימן פון הסכמה. און עס איז אויסגעקומען, אז די אידען אליין באשטעטיגען אינדירעקט די ריכטיג־קייט פון דעם בלבול.

ניט אלע האבען אבער ווייטער גע־נומען שווייגען און דער ערשטער דער אידישע שורה, זיינען דאס געווען די אידישע פון אויסגעפרואוועטע מיליטער־לייט, זאמלען די נייטיגע מאטעריאלען, וואס האבען נאר א וועלכען ניט איז שייכות צום אנטייל פון די אידען אין דער באפרייאונג פון לעטלאנד.

די רעזולטאטען פון דער דאזיגער ארבייט זיינען איצט פארעפענטליכט גע־ווארען אין א ספעציעלען אלמאנאך, וואס איז ארויסגעגעבען געווארען פון דעם דערמאהנטען פאראיין. פון איהם דערווייל סען מיר זיך, אויפ'ן סמך פון דורכקאנט־לירטע דאטען, אז אין די קאמפען פאר־לעטלאנדס באפרייאונג האבען גענומען אן אקטיווען אנטייל איבער טויזענט אידען און אז אן ערך פערציג אידען זיינען גע־שטארבען אויפ'ן שלאכטפעלד.

די אידען האבען גענומען אן אקטי־ווען אנטייל אין די סאמע וויכטיגסטע קאמפס־פארמירונגען. אפילו אין קרינס־פלאט און מיליטער אוויאציע.

צוועלף אידישע אפיצירען האבען גע־פיהרט אין שלאכט סאלדטען פון דער לעטלענדישער ארמיי און צוויי פון זיי זיינען געפאלען אין שלאכט.

א גאנצע רייהע אידישע אפיצירען און סאלדאטען זיינען באשאנקען געווארען מיט מיליטער אָרדענס און די העלדענטא־טען פון א סך אנדערע זיינען דערמאהנט געווארען אין די באפעהלען צו דער ארמיי.

דאס זיינען אלץ פאקטען וועגען וועל־כע עס האבען ניט געוואלט וויסען אונ־זערע שונאים און עס האבען ניט געוואוסט אונזערע פריינט.

כדי צו ווייזען די דאזיגע דאטען באשיינפערליך און ציהען די אויפמערק־זאמקייט פון די לעטען אויף די אידישע פרייהייטס־קעמפער איז באשלאסען גע־ווארען עפענטליך צו דערקלערען זייע־רע כחות. צו דעם צוועק האט מען אויס־גענוצט די געלעגענהייט, וואס א רייהע אידישע עסקנים האבען געשאנקען דעם פאראיין א פאהן.

די פאהן איינוואוינונג האט זיך פאר־וואנדעלט אין א גרויסען יום טוב ניט נאר פאר די אידישע פרייהייטס קעמפער, נאר פאר'ן גאנצען אידישען קיבוץ אין לעט־לאנד.

שוין פון גאנץ פריה האבען איבער די נאסען פון רינע מארשירט גרופעס אי־דישע פרייהייטס קעמפער און דעלעגא־ציעס פון פון אידישע סטודענטען און יוגענט ארגאניזאציעס. צום שלאס פון לאטווישען פרעזידענט. וואו עס איז פארגעקומען די פייערונג פון איבערגעבען די פאהן. דער פלאץ ארום שלאס איז גע־ווען איבערפולט מיט א טויזענט קעפינען עולם און ניט נאר פאר די לעטען, נאר אפילו פאר די אידען איז באמת געווען א נייס צו זעהן אזא גרויסע צאהל אידען. וואס האבען געקעמפט פאר לעטלאנד און וואס וועגען דעם איז ביז איצט נאך קיי־נעם ניט געווען באקאנט.

דער קולימינאציאנס פונקט פון די פייערונגען איז געווען די רעדע פון מלוכה פרעזידענט, וועלכער האט דערמאהנט די פארדיענסטען פון די אידען ביים אויס־קעמפען לעטלאנד'ס פרייהייט און נערי־פען אלע נאציעס פון לאנד צו א געמיינ־זאמער ארבייט. אבער ניט נאר דעמאנס־טרירען זיינען אויסגעווען געווען די אידישע פרייהייטס קעמפער.

זייער כונה געהט א סך ווייטער: שאפען א דערגעהענטערונג און פריינד־שאפט צווישען די לעטען און די אידען און ווערען דער פארטיידיגער פון די אל־געמיינע אידישע אינטערעסען.

דער פארבאנד פון די אידישע פריי־הייטס־קעמפער, באפרידיגט זיך דעריבער ניט דערמיט. וואס איבער צוויי הונ־דערט פון זיינע מיטגלידער האבען באקי־מען פון דער מלוכה ערד חלקים. נאר האט אנגעהויבען א קאמפאניע, אז די אי־דען זאל געגעבען ווערען די מעגליכקייט אקטיוו אנטייל צונעהמען אין מלוכה'שען און געזעלשאפטליכען לעבען פון לאנד דורך אריינציהען זיין אין מלוכה'שען און מוניציפאל דיענסט. דאס הייסט, פשוט געגערעדט, מען זאל זיי בכלל באהאנדלען ווי גלייכע בירגער.

דער קאמף וועט אבער זיין ניט קיין לייכטער און מען וועט מוזען שווער קעמפען פאר יעדער פאזיציע.

אט למשל, האט די אידישע געזעל־שאפטליכקייט אין לעטלאנד איצט אנגע־הויבען א קאמף געגען דער נייער גזירה, וואס איז דער עיקר געווענדעט געגען אי־דישע מערעיקער.

ניט האבענדיג קיין אויסזיכטען אנ־צוקומען אין לאטווישען אונווערזיטעט, האבען בשעתן צעהנדליגער אידישע יוגנט לייט פארלאזען זייער היים און זיך גע־לאזט איבער דער ברייטער וועלט לערנען, כדי צו קענען שפעטער אנווענדען זייער וויסען אין זייער היים.

נאך יאהרען מאטערנישען, רחקות און צרות האבען ענדליך די דאזיגע יוגנט לייט זיך אומגעקעהרט אהיים אלס אויס־געשטודירטע דאקטוירים, פול מיט האפ־נונג, אז פאר זיי הויבט זיך אן א נייער לעבען.

אויסגעלאזט האט זיך אבער דער היפוך.

זיך צוריקקעהרענדיג אהיים האבען זיי געפונען א גזירה פון דער אוניווערזי־טעטס אדמיניסטראציע אז נאר פינף פער־זאן, וואס האבען דיפלאמען פון אויסלענ־דישע אונווערזיטעטען קענען באקומען דאס רעכט צו פראקטיצירען אין לעט־לאנד. און טאמער איז דאס נאך וועניג איז נאך באשטימט געווארען א קאנקורס עק־זאמען אויף לעטיש און לאטיין.

לויט'ן נייעם סדר וועט דיר דאקטוי־רים מיט דיפלאמען פון אויסלענדישע אונ־ווערזיטעטען אויסקומען צו ווארטען אויף זייער רייהע צעהן און מעהרער יאהרען, ביז זיי וועלען צוגעלאזען ווערען צום עקזאמען.

דערצו דארף מען ניט פארגעסען, אז א סך פון זיי זיינען שוין פאמיליען־מענ־שען, ביי וועמען עס ווערט אפגענומען די מעגליכקייט פאר א ווייטער'דיגער עק־זיסטענץ.

איז טאקע דעריבער ניט קיין וואונ־טעל אין א גרויסען פראסט ארויסגעלאפען אויפ'ן גאס.

מען האט איהם געמישפט און פאר־מישפט צו זעקס חדשים תפיסה, דער דא־יגנען פאל כאראקטערעזירט אויפ'ן בולט־סטען אופן די פארצווייפעלטע לאגע פון צעהנדליגער אידישע יוגנעלייט, וואס נעהמען אין קעשענע אין קענען פון זיי קיין נעברויך ניט מא־אהיים און נאך לאנגע באמיהונגען איז ער כען.

צונעלאזען געווארען צום עקזאמען אין לאטווישען אונווערזיטעט.

דריי מאל האט ער נעהאלטען עקזא־מען און אלע דריי מאל האט מען איהם ניט דורכגעלאזען.

דערווייסענדיג זיך, אז ער איז צום דריטען מאל דורכגעפאלען, האט ער זיך פארלוירען און פון גרויס אויפרעגונג, אראפגעלאזען א פאטש דעם פראפעסאר און אין אהן א היטעל און אהן א מאנ־טעל אין דער ערשטער אידישער גאס, פון דער אידישער אויפגעהויבענער שטימונג, אין דער אידישער אויפגעהויבענער שטימונג, אין דער אידישער אויפגעהויבענער שטימונג, אין